

Максимюк Н. В.

магістрант

Криворізький економічний інститут Державного вищого навчального закладу
«Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
м. Кривий Ріг, Україна

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ: НОВИЙ ПІДХІД ДО ВЗАЄМОДІЇ З СТЕЙКХОЛДЕРАМИ

«Спрямованість традиційної корпоративної звітності на висвітлення результатів минулих періодів створює розрив між тією інформацією, яка в ній відображена, й інформацією, яка необхідна для оцінки вартості бізнесу» [1, с. 4]. Це створює невизначеність та відповідно додатковий ризик. Рішенням даної проблеми може стати – інтегрована звітність. Питанням формування інтегрованої звітності присвячені роботи Eccles R.G., Krzus M. [2], Flower J. [3], Elkington J., Renaut, J.-P. [4], Максимової В.Ф., Кузіної Р.В. [5], Лоханової Н.О. [6], Безверного К.В. [7] та ін. Фрагментарність досліджень та наявність дискусійних питань обумовлюють актуальність теми дослідження.

Мета дослідження – оцінка переваг та недоліків інтегрованої звітності як нового підходу до взаємодії зі стейкхолдерами.

Перше використання поняття «зацікавлена сторона» (стейкхолдер, *stakeholder*) було у внутрішньому меморандумі (1963 р.) в Стенфордському дослідницькому інституті, де було визначено, що «зацікавлена сторона» (стейкхолдер) є членом «груп, без підтримки яких організація перестане існувати» [8], однак сама теорія стейкхолдерів була розроблена та захищена Freeman R. Edward тільки в 1980-х роках.

На думку Samuel C. Certo, S. Trevis Certo до складу зацікавлених сторін слід відносити державу, співробітників, клієнтів, постачальників, кредиторів, громадськість (*community*), профспілки, власників, інвесторів [9]. Heath Joseph розумів це поняття більш широко та сформував три групи зацікавлених сторін (рис. 1).

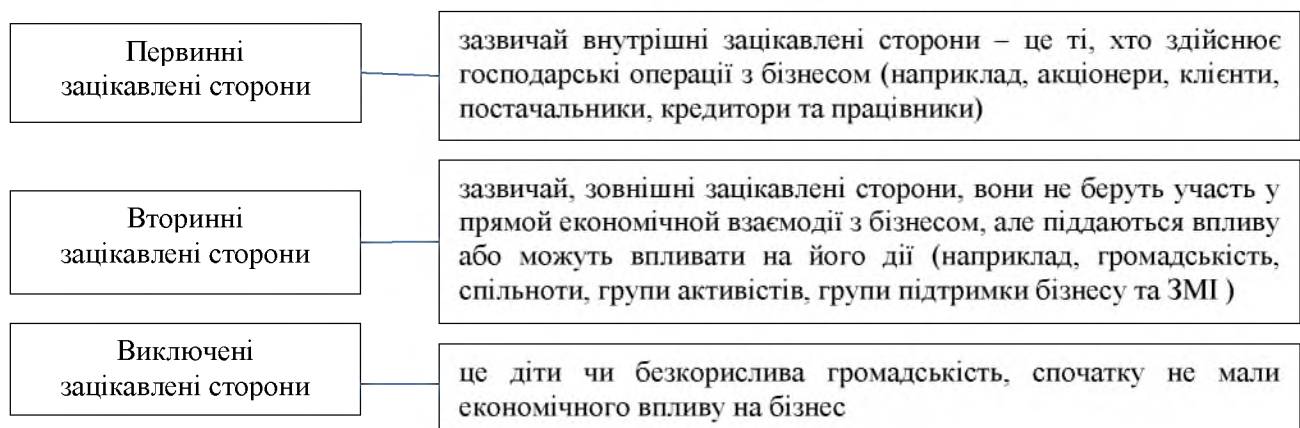

Рис. 1. Основні групи зацікавлених сторін

Побудовано на основі [10]

З нашої точки зору дане угруповання стейкхолдерів відображає рівень їх впливу на бізнес підприємства (первинні – більш сильний вплив, вторинні – більш слабкий вплив). Таким чином, первинні зацікавлені сторони – та група, інформаційні інтереси яких слід задовольняти в першу чергу. Однак, навіть в одній групі інтереси стейкхолдерів часто протилежні, що стає причиною значних труднощів забезпечення їх вимог. Друга проблема –

це пошук балансу між комерційною таємницею та задоволенням інформаційних потреб стейкхолдерів. Рішенням цих проблем на сучасному етапі розвитку світової економіки стала інтегрована звітність, яка готується згідно до Міжнародного стандарту «Інтегрована звітність» [11], прийнятого Міжнародною радою з інтегрованою звітності (IIRC) у 2013 р.

Інтегрована звітність – це «процес, який забезпечує надання організацією інформації про те, як створюється її вартість з плином часу, найбільш очевидною формою якої є інтегрований звіт, який складається періодично» [1], а інтегрований звіт – «коротке повідомлення про те, як стратегія, система управління, результати діяльності та плани організації в контексті зовнішніх умов призводять до створення її вартості в короткостроковій, середньостроковій і довгостроковій перспективі» [1]. *Основні переваги* підготовки інтегрованого звіту включають підвищення якості зібраних даних [12], більш чітке формулювання обґрунтування інвестиційної привабливості, оскільки «стратегія та бізнес-модель організації стають центром взаємодії з постачальниками фінансового капіталу» [13]. *Основна проблема* інтегрованої звітності – різний формат представлення даних або розуміння термінології керівництвом підприємств, що призводить до непорівнянності інформації по різних підприємствам, низької якості звітів і неможливості їх порівняння стейкхолдерами.

«Взаємодія з зацікавленими сторонами» – один з основних принципів підготовки інтегрованого звіту з точки зору змісту та подання інформації [11]. В даному випадку потрібен моніторинг індикаторів взаємодії стейкхолдерів та підприємства. Вдалими прикладом можуть бути індикатори роботи зі стейкхолдерами, запропоновані Сапрікіной М.А., Саєнсус М.А., Зінченко А. Г. для нефінансової звітності: критерії відбору стейкхолдерів, рівень їх участі в підготовці звіту, форми діалогу з ними, частота та ключові питання для діалогу, корисність отриманої інформації, ефективність витрат, зміна думки стейкхолдерів тощо [14]. Діалог зі стейкхолдерами в даному випадку означає «залучення основних груп зацікавлених сторін до розвитку та впровадження політики компанії» [14, с. 98]. Інструменти – це вивчення протоколів зборів, коментарів, рівня інтересу (кількість переглядів) тощо [14]. Таким чином, кожному підприємству рекомендується розробити індикатори та інструменти роботи зі стейкхолдерами в залежності від виду їх економічної діяльності. Це дозволить поліпшити представлення та розкриття інформації для кожної групи стейкхолдерів.

Для забезпечення балансу інтересів різних груп стейкхолдерів і балансу між комерційною таємницею і прозорістю діяльності підприємства необхідно, по-перше, стандартизація інтегрованого звіту в рамках виду економічної діяльності, по-друге, навчання кадрів для підприємства, щоб отримати знання та практичні навички підготовки такого звіту. Самостійно вирішити дану проблему підприємствам буде складно, тому рекомендується їх взаємодія з професійними організаціями та навчальними закладами.

Список використаних джерел

1. Подготовка корпоративной отчетности: международное исследование КПМГ / KPMG – Режим доступа: kpmg.com/betterbusinessreporting.
2. Eccles, R.G., Krzus, M. (2010) *One Report: Integrated Reporting for a Sustainable Strategy*, Wiley, New Jersey, USA.
3. Flower, J. (2015) 'But does sustainability need capitalism or an integrated report' a commentary on 'The International Integrated Reporting Council: A story of failure', *Critical Perspectives on Accounting*, Volume 27, March 2015, p. 18-22
4. Elkington, J.; Renaut, J.-P. (2009). "The Holy Grail of Integrated Reporting". sustainability.com. Retrieved 28 October 2014.

5. Максимова В.Ф. Деякі питання формування складу фінансових і нефінансових показників інтегрованої звітності // В.Ф. Максимова, Р. В.Кузіна // Науковий вісник Мукачівського державного університету. 2015. – Серія Економіка. Випуск 2(4). Частина I. – С. 243-249.
6. Лоханова Н.О. Корпоративна звітність в Україні і світі в контексті євроінтеграції — вимоги інвесторів, проблеми, перспективи / Н. О. Лоханова // Економіка та держава № 10/2014 – С. 6-10.
7. Безверхий К.В. Методологічні підходи до визначення мети інтегрованої звітності підприємства / К. В. Безверхий // Scientific bulletin of the national academy of statistics. Accounting and audit, 2017, №4/ - С. 48-58.
8. Freeman, R. Edward; Reed, David L. (1983). "Stockholders and Stakeholders: A new perspective on Corporate Governance" (PDF). California Management Review. 25 (3): 88–106. Retrieved 21 October 2017.
9. Certo & Certo (2005). Modern Management (10th ed.) / Samuel C. Certo, Rollins College, S. Trevis Certo, Texas A&M University. Pearson. – 580 p.
10. Heath, Joseph (2006). "Business ethics without stakeholders". Business Ethics Quarterly. 16 (3): P. 533–557.
11. Международный стандарт «Интегрированная отчетность» / IR – Режим доступа: <http://ir.org.ru/biblioteka/materialy-msio>.
12. Международный комитет по интегрированной отчетности (IIRC) выпустил проект Международной концепции интегрированной отчетности для обсуждения / PWC – Режим доступа: <http://www.pwc.ru/ru/ifrs/express/may-2013.html>.
13. Бизнес-лидеры: что вам нужно знать. Интегрированная отчетность / IR – Режим доступа: <http://ir.org.ru/attachments/article/13/Business-leaders-what-you-need-to-know-Russian.pdf>
14. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика: посібник / [та ін.] – К. : Вид-во «Фарбований лист», 2011. — 480 с.

Мартиненко Я. В.

студент

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УСТАНОВАХ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

В сучасних умовах фінансової нестабільності проблема формування ефективної облікової політики суб'єктів державного сектору набуває особливої актуальності та потребує розробки науково-прикладних підходів. Фундаментом організації всього облікового процесу виступає розпорядчий документ про облікову політику. Так згідно Національному положенню (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 „Подання фінансової звітності” суб'єкт державного сектору має послідовно застосовувати облікову політику таким чином, щоб фінансова звітність відповідала всім вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі. Встановлення та використання найефективніших методів бухгалтерського обліку забезпечить якісне планування кошторису та складання фінансової звітності.

Проблематику перспектив удосконалення обліку та підвищення ефективності контролю фінансового забезпечення досліджено такими науковцями, як: Т.С. Бабич, І.Д.Бенько, Л.В. Гізатуліна, Р.Т. Дзога, О.О. Дорошенко, С.О. Левицька, Л.Г. Ловінська, М.Р.Лучко, С.В. Свірко, В.В. Сопко, Н.І. Сушко, Н.М. Хорунжак, І.Я. Чугунова, В.О. Шевчук, І.Ф. Щербина,